

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Poročilo o ugotavljanju dejstev o poglobljenih intervjujih Projekt SI-HU PRO

Predstavila: VAS Megyei önkormányzati Hivatal (Urad Samouprave
Železne županije) in
ITC - Inovacijsko tehnološki Grozd Murska Sobota

April 2021

„Poročilo o ugotavljanju dejstev poteka v okviru projekta SI-HU PRO (SIHU232) programa INTERREG V-A
Slovenija-Madžarsko sodelovanje s podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj.“

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Kazalo vsebine

Seznam okrajšav.....	3
1.Uvod	4
1.1 Namen projekta SI-HU PRO SIHU232.....	4
1.2 Priprava vprašalnika za intervju kot podlago za poročilo	7
1.3 Izvajanje poglobljenih intervjujev	7
2. Rezultati raziskave.....	9
2.1 Učinkovitost	9
2.1.1 Na splošno zadovoljstvo z izvajanjem projekta	9
2.1.2 Izkoriščanje pridobljenega znanja/izkušnje, stopnja poglobljanja mreže	12
2.1.3 Uresničevanje ciljev projekta, glavni rezultati	15
2.1.4 Kakovost izvedenih dejavnosti.....	16
2.1.5 Doseganje ciljnih skupin.....	19
2.1.6 Uporabljeni komunikacijski kanali in orodja	20
2.2.Povezave s strategijami in cilji politike	23
2.2.1 Najpogosteje omenjene strategije in politike v prijavnih obrazcih	24
2.2.2 Povezave med strategijami ter med strategijami in projekti	28
2.3 Povezave s prejšnjimi razvojnimi rezultati.....	31
2.4 Zagotavljanje trajnosti	33
2.5 Ocena sinergije.....	34
2.6 Prihodnji načrti.....	39
Povzetek.....	41
Priloga	46
Bibliografija	52

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Seznam okrajšav

VMÖH - Vas Megyei önkormányzati Hivatal (Urad Samouprave Železne županije)
ITC - Inovacijsko tehnološki Grozd Murska Sobota

Program - INTERREG V-A Slovenija Madžarska 2014-2020
Projekt - SI-HU PRO projekt
Poročilo - poročilo o ugotavljanju dejstev

LP - vodilni partner
PP - Projektni partner

SI-HU PRO

Interreg
SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

1. Uvod

1.1 Namen projekta SI-HU PRO SIHU232

V okviru programa INTERREG V-A Slovenija-Madžarska (v nadaljevanju Program) je bilo v obdobju 2014-2020 izvedenih več projektov, katerih cilj je razvoj in ohranjanje naravne in kulturne dediščine programskega območja, ki temelji na trajnostnem turizmu.

Prvi razpis za zbiranje predlogov v okviru programa je bil objavljen leta 2016. Od 12 uspešnih projektov v okviru prednostne osi 1 se je eden začel izvajati leta 2016, preostali projekti pa so se začeli leta 2017 ali 2018, razen enega projekta, ki se je začel v začetku leta 2019. Načrtovani projekti so trajali od 2 do 3 let. Izvajali so jih v časovnem okviru.

Programsko območje zajema Pomurje in Podravje na slovenski strani ter okrožja Vas in Zala na madžarski strani. Na relativno majhnem programskem področju je bilo izvajanje vzporednih projektov pogosto bolj ali manj ločeno med seboj in čeprav imajo neodvisen čezmejni značaj, so njihove dejavnosti zelo pogosto podobne ali skoraj enake za isti cilj.

Možno je usklajevanje med projekti, da se čim bolj izkoristijo sinergije, in ni vzajemnih strukturiranih informacij o rezultatih in ponudbah drug drugega.

Ob spoznanju tega se bo projekt SI-HU PRO osredotočil na vzpostavitev skupne mreže za čezmejno usklajevanje, ki bo povezovala nosilce projektov trajnostnega turizma, financiranih v okviru prednostne naloge 1 programa sodelovanja INTERREG V-A SI-HU v programskem obdobju 2014-2020, in sicer z usklajevanjem ohranjanja rezultatov projektov, ustvarjanjem možnosti usklajene komunikacije na več ravneh in skupnim načrtovanjem prihodnjih razvojnih priložnosti za trajnostni turizem.

Kot prvi korak pri izvajanju projekta SI-HU PRO so bila razpoložljiva znanja, informacije, rezultati in rezultati ocenjeni z aktivnim vključevanjem projektov (globoki intervjuji).

Rezultati te raziskave so povzeti v tem poročilu o ugotavljanju dejstev (v nadaljnjem besedilu: Poročilo).

Eden od navedenih ciljev projekta SI-HU PRO (v nadaljnjem besedilu: Projekt) je, da partnerji projektov, preučenih v poročilu, oblikujejo dvostransko usklajevalno mrežo za opredelitev skupnih

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

rešitev za vprašanja v zvezi z vzdrževanjem, komuniciranjem in nadaljnjim razvojem projektov. Projekt bo pripravil tudi politično priporočilo o razvoju čezmejnega turizma med njegovim izvajanjem.

Dvostranska usklajevalna mreža bo zagotovila celovito bazo znanja in strateško načrtovanje na podlagi sinergij, kar bo koristilo vsem zadevnim akterjem v obmejni regiji v prihodnosti.

Poglobljeni intervjuji z nosilci projektov od decembra 2020 do začetka marca 2021 in poročilo, ki povzema rezultate teh razgovorov, bodo omogočili jasno sliko programskega področja, strokovnih izkušenj, potreb in potencialov projektov ter vključenih partnerjev.

Da bi čim bolj učinkovito pridobili znanje in izkušnje, so projektni partnerji razširili seznam intervjujev z dvema projektoma in nosilci projektov, ki se ukvarjajo z razvojem turizma v okviru programa Interreg V-A Avstrija - Madžarska in programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvaška.

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

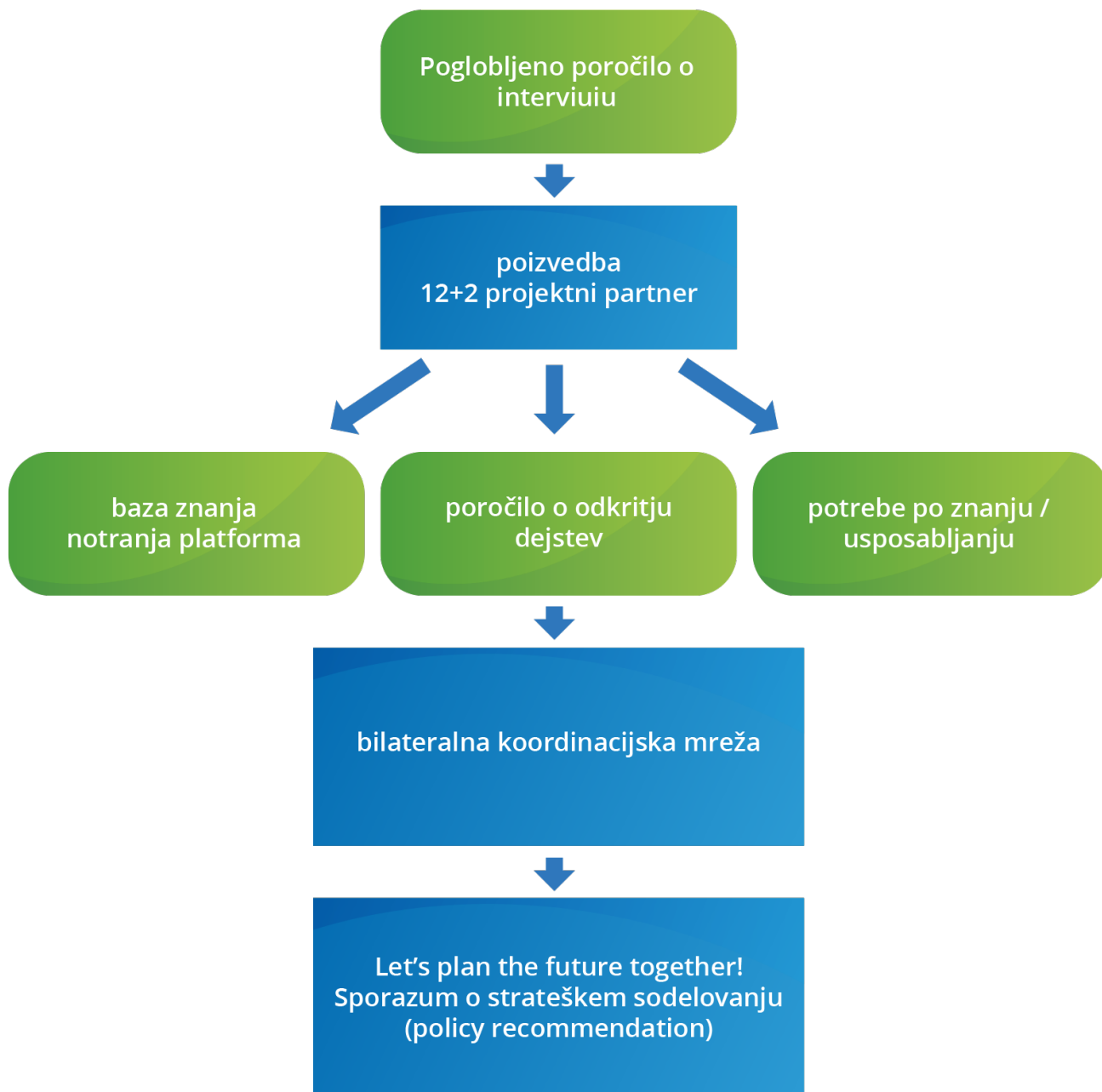

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Slika 1 - Izhodki projekta

1.2 Priprava vprašalnika za intervju kot podlago za poročilo

Pri pripravi podrobnega vprašalnika so se osredotočili na naslednje skupine vprašanj:

- o vsebine o zbiranju obstoječega znanja, informacij, strateških dokumentov, splošnih ciljev in njihovih rezultatov, zbranih na programski ravni,
- o ciljno usmerjena vprašanja, določena na ravni projekta, katerih glavni cilj je opredeliti oprijemljive sinergije in stopnjo njihove uporabe v smislu obsega projekta,
- o preučevanje kapitalizacije projektov z raziskovanjem komunikacijskih metod in uporabljenih sredstev,
- o Sklop vprašanj, na katerih temelji analiza SWOT,
- o kartiranje načrtov za prihodnje razvojne cilje.

Odgovori na glavne skupine vprašanj bodo hrbtenica poročila.

Udeleženci so na celodnevni delavnici 16. septembra 2020 zaključili pripravljen vprašalnik.

Konec jeseni 2020 so partnerji projekta SI-HU PRO SIHU232 dodatno dopolnili anketni list in ga razširili z vprašanji o vplivu epidemije.

Podroben obrazec za intervjuje je na voljo v [Prilogi](#).

1.3 Izvajanje poglobljenih intervjujev

Partnerji VMÖH in ITC so se na sestanku 08. avgusta 2020 dogovorili, da bodo izvedli enako število intervjujev, po možnosti z obiskom vodilnih partnerjev projektov. Da bi partnerjem omogočili intervju z enakim številom domačih govorcev na madžarski in slovenski strani, so za tri od 12+2 projektov intervjuvali en projektne partner namesto glavnega partnerja (Interreg Sihu - garden, Interreg Athu - VELOREGIO, Interreg Sihu - Guide2Visit). V primeru projekta Guide2Visit je VMÖH vodilni partner, ITC pa je intervjuval enega od slovenskih projektne partnerjev, z dodatnimi dodatki VMÖH.

V fazi intervjujev je bila zaradi epidemije potrebna tudi sprememba partnerjev: v primeru projekta HORSE BASED TOURISM - HBT se je namesto glavnega partnerja intervjuval projektne partner.

Zaradi epidemije je bilo na sestankih iz oči v oči opravljenih 5 od 14 intervjujev, 9 pa na spletnih platformah.

Po metodoloških priporočilih so intervjuji uspešno in učinkovito zaključili vse razgovore.

Interviewer	Interviewee		Project	Date of the interview
ITC	HI-FI Videostudio d.o.o.	VP	MURA RÁBA TOUR	2021.02.04
ITC	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota	VP	ZELENO ŽELIMO	2021.01.13
ITC	Mestna občina Murska Sobota	VP	GO IN NATURE	2021.01.21
ITC	Občina Apače	VP	ESCAPE	2020.12.18
ITC	Občina Moravske Toplice	PP	GardEN	2020.12.16
ITC	RIS Raziskovalno Izobraževalno Središče Dvorec Rakican	PP	HORSE BASED TOURISM - HBT	2021.03.03
ITC	Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota	PP	Guide2Visit	2021.02.12
VMÖH	Nagyrecse Község Önkormányzata	VP	TELE-KA-LAND	2021.01.18
VMÖH	Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság	VP	Green Exercise	2021.02.10
VMÖH	Pannon Helyi Termék Kereskedelmi, Szolgáltató és Fejlesztő Nonprofit Kft.	VP	HOUSES	2021.01.25
VMÖH	Savaria Turizmus Nonprofit Kft.	PP	VELOREGIO	2020.12.15
VMÖH	Szlovén Vidék Közhasznú Nonprofit Kft.	VP	ETHOS LAND	2021.02.08
VMÖH	Zala Megyei Önkormányzat	VP	IronCurtainCycling	2020.12.08
VMÖH	Zalai Borút Egyesület	VP	Wine Picnic	2021.01.18

Slika 2 - Izvajanje razgovorov

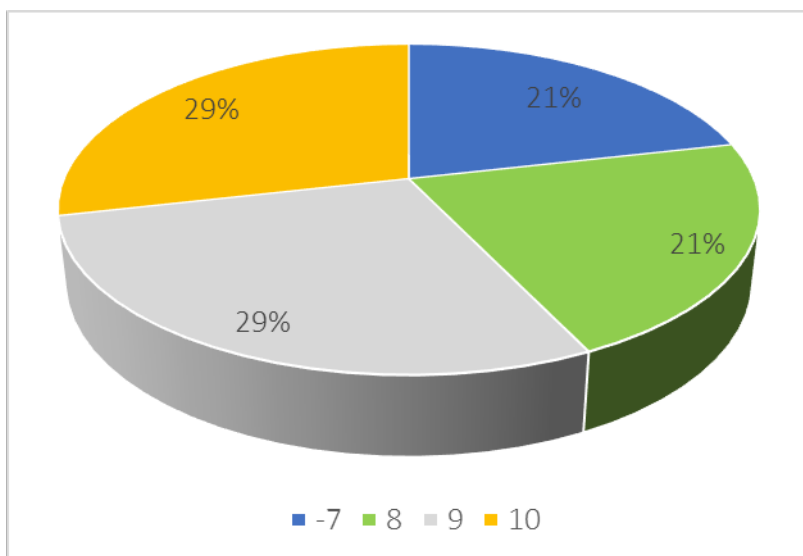
2. Rezultati raziskave

2.1 Učinkovitost

2.1.1 Na splošno zadovoljstvo z izvajanjem projekta

Prvo vprašanje poglobljenega intervjuja se sprašuje o splošnem zadovoljstvu s projektom: „Splošno, kako zadovoljni ste/kako ocenjujete rezultate projekta glede na njihovo kakovost vsebine?“ To se morda zdi preprosto začetno vprašanje, vendar izpraševalec dobi takojšen vtis o nosilcu projekta, preko njih pa se partnerji že od začetka razgovora priključijo projektu. S točkovanjem in utemeljitvijo rezultata se pridobijo osnovne informacije o izvedbi projekta in partnerstvu projekta, ki bodo prežemale celoten poglobljeni intervju, ki se bo med razpravo večkrat pojavil, da bi zagotovil okvir za oceno projekta.

Anketiranec je skupno učinkovitost projekta ocenil na lestvici od 1 do 10, pri čemer jih je bilo 1 najmanj zadovoljnih, 10 pa najbolj zadovoljnih. Zbirne ocene so 14 projektov:

Slika 3 - Na splošno zadovoljstvo z doseženimi rezultati

3 nosilci projektov so dali oceno 7 ali manj,

3 je dalo 8 točk.

4 je dalo 9 točk.

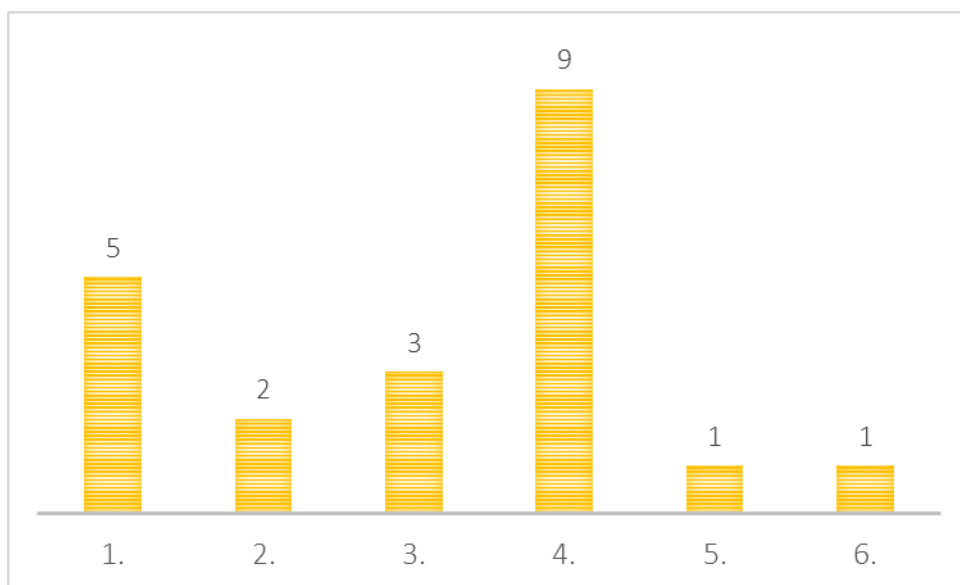
in tudi 4 je dal najvišjo oceno 10.

Nosilci projektov so večinoma zelo zadovoljni s kakovostjo izvedbe projekta.

V točkah med 8 in 10 točkami so navedeni naslednji razlogi za izjemno uspešnost:

1. dobro utemeljena izbira projektne teme, dobro opredeljen delovni načrt, dobra koordinacija
2. cilji, določeni v skladu s pričakovanji in potrebami partnerjev, popolna zavezanost doseganju ciljev
3. izbira prave ciljne skupine, pozitivne povratne informacije od njih
4. odlično projektno partnerstvo
 - pripravljenost partnerskih organizacij za sodelovanje
 - pristojnost
 - mreža stikov
 - zaupanje med partnerji
 - komunikacija v realnem času med partnerji, odzivnost projektnih partnerjev
5. strokovno znanje zadevnih izvajalcev
6. povezovanje v mrežo.

Vsi anketiranci so navedli več kot enega od navedenih razlogov. Porazdelitev teh med anketirance 8-10 točk (11 nosilcev projektov) je naslednja:

Slika 4 - Razdelitev razlogov za neporavnane rezultate (po številu anketirancev)

Na podlagi odzivov je glavni ključ za uspešno izvedbo projekta dobro izbrano partnerstvo. Sodelovanje z organizacijami, s katerimi si lahko postavimo skupen cilj v interesu lastne organizacije, zaupanja v njih, njihovega usposobljenega osebja, njihove strokovne usposobljenosti in mreže stikov.

Pomembno je, da se lahko vsi partnerji poistovetijo s temo projekta, ki so jo izbrali skupaj, ter da sodelujejo v soglasju in razvijejo dober delovni načrt in časovni raspored izvajanja.

Čeprav osrednja tema običajno jasno opredeljuje ciljno skupino, ki jo je projekt najbolj namenjen (npr. družine z majhnimi otroki v projektu TELE-KA-LAND, obiskovalci, ki se zanimajo za gastronomijo, vinsko kulturo v projektu Vinski piknik itd.), obstajajo projekti z bolj splošno, manj specifično temo, kjer je pomembno, da partnerji poleg pravilno opredeljenih ciljev ustrezno opredelijo ciljno skupino(-e).

Od 3 anketirancev, ki so zaradi splošnega zadovoljstva s svojim projektom dali oceno 7 ali manj, je en anketiranec ugotovil, da je ena točka negativno poudarila enega od zgoraj navedenih dejavnikov, ki vplivajo na zadovoljstvo. Na njegovo oceno je močno vplivalo dejstvo, da so med pripravo projekta ostale prevajalske napake v končnem projektnem dokumentu, kar je povzročilo resne motnje, nesporazume in izgubo časa v fazi izvajanja projekta. Zaradi nesporazumov so madžarski in slovenski kolegi izvajali enake aktivnosti različno in to s precejšnjo zamudo.

Eden od drugih dveh nosilcev projektov je dal oceno 5 zaradi posebne težavnosti stanja epidemije COVID-19 (stik s hoteli so del projekta, vendar to ni bilo mogoče), drugi anketiranec pa je menil, da je vedno mogoče izboljšati in da rezultata, ki je višji od 7 točk, ni želel pripisati doseženim rezultatom.

Na vprašanje, ali je projekt prinesel dejanske rezultate, so se odločili, da bodo doseženi, je bila pozitivna tudi večina anketirancev. Dva anketiranca sta navedla, da sta bila njuna projekta pod 50 % dokončanja, zato še nista dosegla zelenega kvantitativnega pričakovanja. V primeru enega projekta epidemija COVID-19 ni omogočila popolne organizacije promocijskih dejavnosti (prisotnost na dogodkih, novinarska potovanja).

Pri ocenjevanju splošne učinkovitosti smo tudi vprašali, ali so med izvajanjem projekta dosegli kakšne dodatne rezultate.

To so si anketiranci različno razlagali:

Eden od njih je imel zamisel, da bi med festivalom, organiziranim za družine z majhnimi otroki, zajeli množico, ki je prišla na povabilo z videom, ki ga je posnel dron na naslednjem dogodku, in uporabili to komunikacijsko orodje za promocijo doseženih rezultatov ter pokazali veliko zanimanje za zgodbe parke in programe, ki jih ponujajo (TELE-KA-LAND).

Drug anketiranec je moral organizirati dvostransko otroško taborišče zaradi nesrečne spremembe partnerjev. Zdi se jim nenavadno, da je kamp ustvaril veliko odprtost med madžarskimi in slovenskimi otroki za spoznavanje jezika in kulture drug drugega (ETHOS LAND).

Vendar ima lahko tudi turistični proizvod, ki ni načrtovan v projektu, dodano vrednost. Primer je proizvodnja vodilnega vina kot blagovne znamke združenja Zalai Borút. Novi proizvod je vino, izdelano iz vnaprej določene mešanice sort grozdja, avtohtone v Zali. Združenje je pripravilo pravila za vodilno vino, proizvod pa bo poimenovan in zaščiten (Vino piknik).

Tudi doseganje nenamernih ciljnih skupin povečuje učinkovitost izvajanja projektov.

Partnerji projekta GardEN so želeli otrokom omogočiti, da med festivali in prireditvami doživijo majhna čudesa cvetja in vrtov. Ustvarili so pravljичne like in s pomočjo njih otroke vključili v interaktivne aktivnosti ter jih predstavili tisočim malim čudesom narave. Lika „Bodza Marci“ in „Bodza Marcsi“ (starejša Marci in starejši Marcsi) oživita skozi celotno pravljico v knjižici. Nov cilj projekta je vključiti najmlajše otroke v t. i. počasni turizem.

Seveda je dodana vrednost tudi, če se med izvajanjem vsake dejavnosti razvije več rezultatov, ki so kakovostnejši od načrtovanih, pri čemer se doseže večje število ciljnih skupin. To je bilo doseženo v večji ali manjši meri pri izvajanju skoraj vseh projektov.

2.1.2 Izkoriščanje pridobljenega znanja/izkušnje, stopnja poglobljanja mreže

Intervjuji so preučili obseg znanja, pridobljenega v 2-3 letih izvajanja.

Anketiranci so izrazili dojemanje „uporabnega -“ in „izjemno koristnega pridobivanja znanja“. Glavne omenjene izkušnje so vključevale naslednje:

- razvoj individualne in organizacijske sposobnosti za sklepanje kompromisov
- znanje pridobljeno/zahtevano od projektnih partnerjev

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

- prilagajanje kriznim razmeram zaradi pandemije COVID-19
- izkušnje, pridobljene med izvajanjem dejavnosti
- učenje iz dobrih praks zunaj programskega področja.

Odgovori projektnih partnerjev na dve vprašanji o tem, katere dodatne informacije so pridobili od projekta, ki jim bodo koristili v prihodnosti, in o tem, ali so utrdili svojo mrežo stikov, so prikazani na spodnji sliki (slika 3).

Poleg logotipov projekta so v zgornji vrstici prikazani odgovori v zvezi s pridobivanjem informacij in v spodnji vrstici mreže stikov.

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

green exercise

Informacije: kot nov produkt, organizacija astronomije kaže

Okrepljene povezave z obstoječimi partnerji in ponudniki storitev

Informacije: učni načrt za usposabljanje animatorjev

Okrepljene povezave z obstoječimi partnerji in ponudniki storitev

Informacije: tema podeželske hiše je prinesla več etnografskega znanja
Nova mreža stikov med združenjem, zdraviliščem, hotelom in uradom TDM
v povezavi s podeželsko hišo Kehidakustány. Povezani so bili s skupnim
interesom.

Informacije: izobraževalno gradivo za kolesarske turistične vodnike

Nove, močne povezave s kolesarskimi organizacijami v Železni županiji

Informacije: spoznavanje procesa, kako postati mali kmetovalec

Okrepljene povezave z obstoječimi partnerji in ponudniki storitev

Informacije: izobraževalno gradivo za kolesarske turistične vodnike

Odlični stiki s ponudniki storitev, organizacijami TDM

WINE PICNIC

Szőlőhegyi Piknik

Informacije: razvoj pravil za program Vineyard Picnic

Okrepljeni odnosi z obstoječimi partnerji in ponudniki storitev (wineries)

Informacije in komunikacija: povezovanje ponudnikov storitev,
spodbujanje sodelovanja

Informacije: novo znanje o javnih naročilih in davčni zakonodaji

Okrepljeni obstoječi stiki

Informacije o madžarskem gozdarskem šolskem sistemu in CŠOD v
Sloveniji

Pomembni stiki niso bili vzpostavljeni.

Informacije: nova znanja s področja turizma

Okrepljeni obstoječi stiki

Informacije: gradivo za usposabljanje za trenerje konj

Okrepljeno obstoječe omrežje

Informacije: zbiranje podatkovnih zbirk

Okrepljeni odnosi z obstoječimi partnerji in ponudniki storitev

Zeleno želimo

Informacije: nova znanja s področja turizma

Okrepljeni obstoječi stiki

Slika 5 - Najpomembnejše dodatne informacije za anketirance in vpliv projekta na mrežo stikov

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

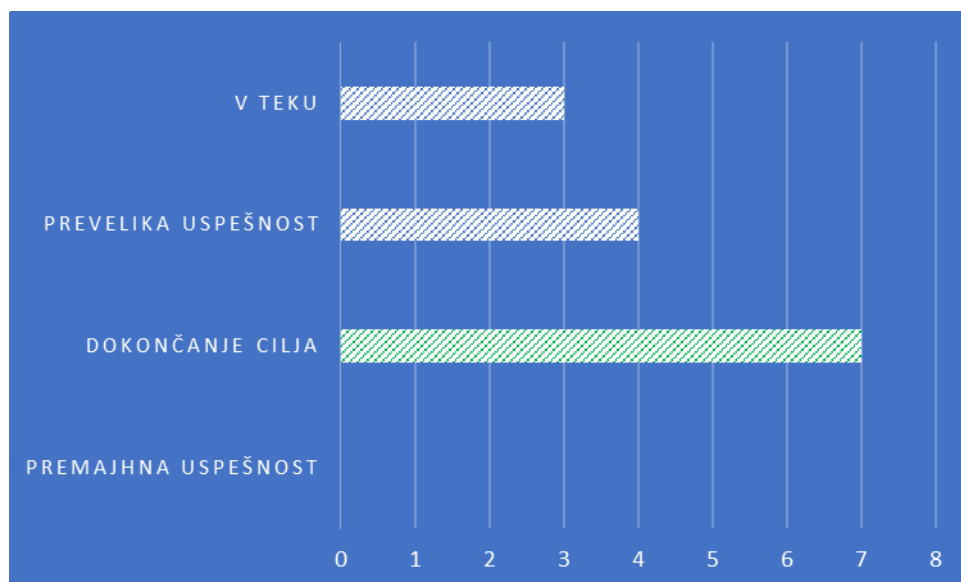
2.1.3 Uresničevanje ciljev projekta, glavni rezultati

Raziskava je že pokazala, da projektni partnerji menijo, da je pomembno oceniti učinkovitost projekta z ugotavljanjem, ali so bili cilji ustrezno opredeljeni v fazi projektiranja.

Spraševali smo se tudi o tem kriteriju.

Trije nosilci projektov so bili nezadovoljni s prvotnimi cilji. Eden od njih je za težave pri doseganju ciljev krivil kvantitativno preveliko zasnovo, drugi predlagatelj pa je dejal, da bi bilo treba izvesti temeljitejše študije za pripravo izvajanja glavnih rezultatov projekta in da so napake pri načrtovanju zelo otežile izvajanje. Tretji anketiraneec meni, da dejavnosti razširjanja niso bile načrtovane v pravem časovnem zaporedju. Potekale so vzporedno z izvajanjem naložb. Zanimivosti in nastanitve, ki še niso bile dokončane, so bile promovirane na sejmih. Na voljo ni bilo fotografij, brošur ali letakov.

Na vprašanje, v kolikšni meri/v kolikšni meri so bili doseženi posebni cilji in glavni rezultati projekta, so bili odzivi pozitivni. Trije projekti so zaključili le del načrtovanih dejavnosti in so v procesu doseganja svojih ciljev, sedem projektov je doseglo načrtovano raven uspešnosti, štirje projekti pa so presegli svoje cilje in ključne rezultate na splošno. Noben od projektov ni bil premajhen.

Slika 6 - Cilji, glavni rezultati, ki jih je treba doseči

2.1.4 Kakovost izvedenih dejavnosti

Za zaključene in tekoče projekte obstaja soglasje, da je bila kakovost do zdaj izvedenih dejavnosti v skladu s pričakovanim standardom.

Projektne partnerji so večinoma lahko posredovali vrednote, ki so jih želeli predstaviti.

Da bi to dosegli, je bilo seveda potrebno veliko truda z nešteti težavami:

- Večina projektov ima eno ali več dejavnosti, ki so posebej namenjene ponudnikom turističnih storitev:
 - o njihovo vključitev v mednarodne sisteme certificiranja,
 - o organiziranje usposabljanja za krepitev zmogljivosti in delavnic za ozaveščanje zanje,
 - o izgradnja njihovih lokalnih mrež,
 - o jih spodbujati k sodelovanju z izvajanjem različnih shem žigosanja in popustov,
 - o vabimo jih na dogodke, organizirane po infrastrukturi itd.

Vsi anketiranci so navedli, da je ena največjih ovir pri pripravi teh dejavnosti, da se v projekt vključijo ponudniki turističnih storitev. Za krepitev njihove pripravljenosti za sodelovanje in pridobivanje njihovega zaupanja je bilo potrebno veliko truda.

Vendar pa je mogoče za dolgoročni razvoj turizma v regiji računati na tiste subjekte, ki so se strinjali, da bodo sodelovali. Razvoj mikropodjetij na podeželju je temeljni cilj na programskem področju.

- Drug dejavnik, ki je vplival na kakovost, je bila minimalna omejitev porabe v višini 85 % za prvi dve poročevalni obdobji, kar je obremenilo konzorcij kot celoto.
- V primerih, ko se več kot 50 % celotnega proračuna projekta dodeli enemu projektному partnerju, je morda težko spodbujati projektno partnerstvo, da pravočasno zaključi naloge.
- Zunanji izvajalci pogosto ne razumejo teže rokov. Čeprav so naloge zaključene, projektne partnerji potrebujejo dodatno energijo za ozaveščanje o pomembnosti izpolnjevanja rokov in izvajanja v skladu s pogodbo.

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

- Zaradi epidemije so se po pojavu virusa COVID-19 spremenile dejavnosti vseh projektov, ki so še vedno dejavni:
 - o podaljšanje rokov,
 - o sprememba oblike dejavnosti (npr. dogodek na spletni platformi namesto dogodka, ki zahteva osebno prisotnost)
 - o delna ali popolna sprememba ali nadomestitev načrtovane dejavnosti.
- Med izvajanjem postaja dejavnost pogosto manj pomembna ali zastarela v obliki, v kateri je bila zasnovana v času načrtovanja, 2 do 3 let prej. Vendar pa jih je mogoče s pomočjo in prožnostjo upravljavcev pogodb o programu spremeniti, da se doseže večja učinkovitost.

Vodilni partnerji so se po svojih najboljših močeh potrudili, da so projektne partnerje vodili skozi te težave. Na vprašanje, kateri element projekta bodo najbolj poudarili in na katerega so bili najbolj ponosni, so odgovorili (slika 5):

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

green exercise

Pridobitev astronomske opreme v Markovcih ter izdelava vodnikov in aplikacij vodnikov

2-dnevni festival na štirih lokacijah v letih 2019 in 2020, snemanje festivalov brezpilotnih letal in implementacija sistema rezervacij

HOUSES

Med njimi je več: študija o razvoju podeželskih hiš, izboru hiš in hotelov v državi, imenovanju mentorjev, organizaciji dogodkov

Nova značilnost je usposabljanje vodij kolesarske poti in zlasti del o pomoči invalidom, pa tudi zaposlovanje in usposabljanje vodij odrov prostovoljcev.

Spletna stran za prodajo blaga lokalnih proizvajalcev na slovenski strani, trgovina na madžarski strani in kampiranje za madžarske in slovenske otroke

Predvsem zelo kakovostne nakupe opreme (plačniške postaje) in investicije (Határkőpark pri Szalafő, nastanitvene in rekreacijske zmogljivosti v Lendavi)

WINE PICNIC

Szőlőhegyi Piknik

Cellar Navigator je zelo dobro izdelano orodje in inovativen v naravi

Tematska pot, ki povezuje energetske točke in vzpostavljeno storitveno omrežje

Vsi elementi projekta so še posebej dragoceni.

Programski paketi za izkusnje narave, razvoj predstavitev lokacij z naravovarstvenimi izkušnjami, usposabljanje za projektne partnerje in ponudnike storitev

Dva prenovljena objekta, medsebojno povezana čezmejna mreža lokalnih turističnih akterjev, tematske turistične pakete, spletno stran, shemo popustov in dogodke

Usposabljanja, naložbe (nakup opreme itd.), objave, videoposnetki, dogodki za ciljne skupine

Analiza navad obiskovalcev, koncept vodenja obiskovalcev, usposabljanja in delavnice za ponudnike turističnih storitev ter izvedba spletne promocijske kampanje

Zeleno želimo

Še dva primera dobre prakse v državah, razvitih v turizmu, usposabljanje ponudnikov turističnih storitev in priročnik za ponudnike turističnih storitev

Slika 7 - Kateri projektni element bi poudarili?

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

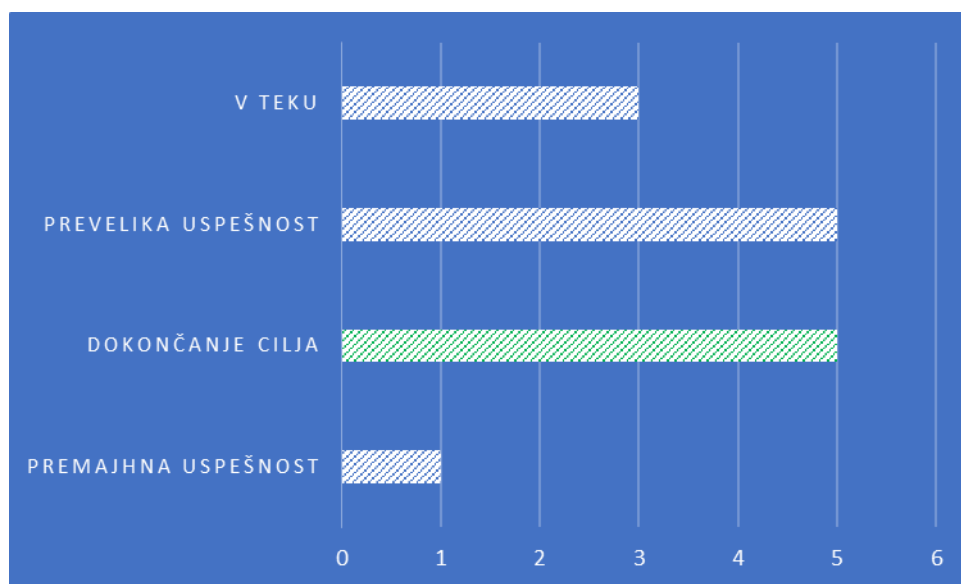
2.1.5 Doseganje ciljnih skupin

Raziskava je tudi pokazala, da je pomemben vidik za nosilce projektov pri naknadnem vrednotenju učinkovitosti projekta, ali je faza projektiranja dodelila ustrezne ciljne skupine vsakemu elementu projekta. S preučitvijo tega vidika so vsi anketiranci potrdili, da so bile ciljne skupine dobro načrtovane (razen za en projekt, pri katerem je bila precenitev načrtovanega števila verjetno posledica administrativne napake v glavni skupini „Splošna javnost“).

Nekaj vprašanih je podalo naslednje izjave o načrtovanju ciljne skupine:

- preveč podrobno usmerjanje in pretirani količinski cilji bi lahko otežili izvajanje projekta,
- težko je predvideti odzivnost ciljnih skupin v fazi načrtovanja,
- pomembno je upoštevati, da bo več projektov obravnavalo iste ciljne skupine (verjetno hkrati),
- doseganje visokih ciljev lahko postane nedosegljivo zaradi nepričakovanih okoliščin, kot je epidemija COVID-19.

Dobro načrtovanje je prineslo dobre rezultate:

Slika 8 - Doseganje ciljnih skupin

Skoraj vsi zaključeni ali skoraj zaprti projekti so dosegli ali presegli svoj cilj, en projekt pa je imel negativno primerjavo z načrtom (zaradi izbruha COVID-19).

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

V naslednjem vprašanju poglobljenega intervjuja smo preučili komunikacijske kanale in orodja, ki jih nosilci projekta uporabljajo za doseganje ali preseganje števila ciljnih skupin, skoraj brez izjeme.

2.1.6 Uporabljeni komunikacijski kanali in orodja

Da bi dosegli ciljne skupine in izpolnili svoje obveznosti razširjanja, so projektni partnerji uporabili široko paleto komunikacijskih orodij. Vodilni partner projekta Zeleno želimo je nato ugotovil, da je trženjska zbirka orodij, načrtovana in izvedena v svojem Komunikacijskem delovnem paketu, pretirana. Če bi ga ocenili ob koncu projekta, bi uporabili komunikacijska orodja, ki bi jih bilo lažje upravljati, manj jih je bilo, vendar s ciljno usmerjeno učinkovitostjo.

Katere posebne komunikacijske kanale in v njih orodja so partnerji uporabili pri svojih projektih?

- Televizijski in radijski nastopi
 - o lokalni, regionalni, nacionalni
 - o spot, intervju, pokritost dogodkov
- Novinarska pokritost prek tiskanih medijev
 - o lokalni, regionalni, nacionalni
 - o sporočilo za javnost, promocijski članek, kratko vabilo
 - o dnevni časopis, potovalna revija
- Pojavljanje v spletnih medijih
 - o dnevni časopis, revija za potovanja, revija za prosti čas
- Tiskane publikacije lastnega oblikovanja
 - o letaki, plakati, informacijske kartice, brošure, zemljevidi, informacijske knjižice, priročniki,
- Digitalne publikacije lastnega oblikovanja
 - o letaki, e-objava, e-priročniki
- Samooblikovani kratki filmi
- Platforme socialnih medijev
 - o Facebook, Twitter, Instagram
 - o objave, ciljno usmerjeni oglasi kampanje
 - o lastna spletna stran, objavljanje vsebin v zaprtih skupinah (namenjeno skupini, izbrani glede na ciljno skupino projekta), ki vabi blogerje-vloggerje

- Pojavljanje na spletnih straneh projekta/organizacijskih podstrani
- Googlovi oglasi
- Udeležba na dogodkih, festivalih, sejmih
- Promocijski predmeti
- Predstavitveni ogladi
 - o za medije, ciljne skupine, turistične ponudnike.

Poudariti je treba uporabo posebnega in zelo učinkovitega orodja, ki ni predvideno v projektu: sistem in-car PA za oglaševanje dogodkov (TELE-KA-LAND). Je izredno uspešno orodje za obravnavanje ciljne skupine v podeželskih, majhnih vaseh in njihovo privabljanje na festivale. Čeprav je anketiranec navedel, da je bilo za pridobitev potrebnih odobritev v skladu z lokalnimi predpisi potrebno veliko časa, je to orodje lahko doseglo ciljno občinstvo z odlično učinkovitostjo.

Kako redno so anketiranci uporabljali komunikacijske kanale in orodja ter kako zadovoljni so bili z njihovo uporabo? Katere potrebe po izboljšavah so bile ugotovljene pri izvajanju projekta v smislu komunikacijskih metod?

Devet je neprekinjeno uporabljalo zgoraj navedene promocijske elemente, pet samo občasno. Od 14 nosilcev projektov jih je 12 ocenilo učinkovitost marketinških orodij kot zadovoljivo, 2 pa kot odlično. Kljub temu so skoraj vsi izrazili potrebo po izboljšanju uporabe tržnih orodij v prihodnosti.

Nekatere opredeljene razvojne potrebe so specifične za komunikacijo in medije:

- v povezavi s stalnimi spremembami inovacij na področju komunikacije in spreminjajočimi se vzorci uporabe medijev →
 - o izvajanje nacionalne raziskave ali spremljanje obstoječih, da bi dosegli ciljno skupino z najboljšimi možnimi komunikacijskimi orodji v skladu s trenutnimi trendi (treba je slediti načinu komuniciranja in uporabe medijev ciljne skupine).

- uporaba komunikacijskih kanalov in orodij je zelo draga in zahteva določeno raven strokovnega znanja. →
 - o vodja projekta pogosto nima dovolj znanja za objavo kakovostnih vsebin na spletni platformi družabnih medijev brez strokovne pomoči, kar zahteva usposabljanje,
 - o največ dosega na družbenih omrežjih je mogoče doseči le z oglaševanjem, zato je treba za to pri načrtovanju dodeliti sredstva,
 - o Časopisi ne bodo objavili sporočila za javnost z imenom natečaja, naslovom programa, če ne bodo prejeli novic v oglaševalski komisiji, v tem primeru je nujno zagotoviti proračun v fazi načrtovanja.

Drugi del razvojnih potreb je povezan s spremembami, ki jih je povzročila epidemija COVID-19:

- o uporaba predhodno neuporabljenih možnosti predstavitve: Npr. virtualna razstava z več kamerami, ki bo predstavila podeželske hiše kot zamenjavo za načrtovani dogodek (HOUSES),
- o pogostejša in obsežnejša uporaba spletnih družbenih medijskih platform, ki imajo prednost, da se lahko usmerijo na občinstvo, rezultate pa je mogoče zlahka izmeriti.

Omenjeno je bilo tudi, da specifikacija programa močno spodbuja spremljanje merljivosti, kar je

- o težko doseči, saj števila dosežkov, ki jih ustvari vsako komunikacijsko orodje, ni mogoče natančno izmeriti in v nekaterih primerih je mogoče samo oceniti (npr. število udeležencev v sistemu žigosanja, število ljudi na stojnici, podatki bralcev tiskanega tiska).

Iskanje in delovanje najučinkovitejših komunikacijskih kanalov in orodij za doseganje ciljev projekta in doseganje predvidene ciljne skupine je velik izziv za nosilce projektov.

Upoštevani so bili dejavniki, ki so vplivali na učinkovitost projektov in njihov razvoj v načrtovani dejanski primerjavi, ki so jih anketiranci navedli v naknadni oceni učinkovitosti.

Poglejmo si zdaj strategije, dobre prakse in ocene, ki so jih anketiranci upoštevali in prilagodili svojim razvojnim idejam in dejavnostim pri načrtovanju in izvajanju projektov.

2.2. Povezave s strategijami in cilji politike

Za vse prijave mora obrazec vloge vsebovati informacije o prispevku predlaganega projekta k doseganju strategij in ciljev politike na regionalni, nacionalni ali evropski ravni. Namen tega oddelka vloge je prikazati strateško ustreznost predlaganih projektnih dejavnosti v širšem okviru.

V intervjujih s predlagatelji projektov, na katerih temelji ta analiza, je bilo vključeno tudi posebno vprašanje o strateškem stanju projektov. Na podlagi odgovorov anketirancev in ustreznih besedil njihovih predlogov, ki so jih predložili za analizo, je v nadaljevanju predstavljen prispevek različnih ravni strategije, med projekti ter med strategijami in politikami na višji ravni, s posebnim poudarkom na tem, kako je bil ta prispevek izveden, tj. ne le seznam dejstev.

Poleg informacij, ki so jih zagotovili projekti in razgovori, so bili pregledani tudi razpoložljivi strateški in politični dokumenti, predvsem zato, da bi se opredelili dejanski in potencialni vmesniki, tako nacionalni kot čezmejni. Pomembno je opozoriti, da so se v številnih primerih anketiranci sklicevali na dobro prakso iz prejšnjih projektov kot podlago za dejavnosti, ki so bile načrtovane v svojem projektu.

V raziskavi nismo nagovorili samo nosilcev projekta v programu sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska, temveč tudi enega projektne partnerja projekta v programu sodelovanja Interreg V-A Avstrija-Madžarska - VELOREGIO - in enega vodilnega projektne partnerja projekta v programu sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Hrvaška - Zeleno želimo. V teh primerih se informacije, vsebovane v obrazcu vloge, dopolnijo vsaj s kratkim opisom prispevka k prednostnim področjem regionalne strategije za Podonavje v primeru avstrijsko-madžarskega projekta v ločenem besedilnem polju. V primeru slovensko-hrvaškega projekta prijavnica ne vključuje tako ločenega oddelka, temveč vprašanja, ki se nanašajo na strateški del prispevka politike, posebej opozarjajo prosilca na prispevek k makroregionalnim strategijam.

Pri pripravi programov sodelovanja Interreg za obdobje 2021-2027 bi morali programski organi že med procesom načrtovanja programov upoštevati prispevek k makroregionalnim strategijam, prispevek k tem strategijam - ki so pomembne za ozemlje - pa bi bilo treba prednostno določiti v programskih dokumentih. Poročilo Komisije o „izvajanju makroregionalnih strategij EU“ (zadnja izdaja je za leto 2020) že vsebuje celovit pregled trenutnega stanja izvajanja makroregionalnih strategij in opisuje možne scenarije za prihodnost. V zvezi s pripravo teh strategij je poudarjeno, da

so v postopek priprave vključeni akterji ne le na ravni EU, temveč tudi na različnih nacionalnih in regionalnih ravneh. Medtem ko je glavni cilj poročila analiza napredka makroregionalnih strategij in opredelitev meril za nadaljnje rezultate, ki so večinoma že osredotočeni na obdobje po letu 2020, poročilo vključuje tudi možne scenarije po COVID 19. Natančen učinek še ni znan, vendar pa lahko čutimo, da je ta kriza pomembno vplivala na merila za oblikovanje makroregionalnih strategij, tako na tematskih področjih zelene kot digitalne vizije EU. Poročilo razkriva, da se je za vsako makroregionalno strategijo začel postopek „vlaganja“, katerega cilj je uskladitev „zadevnih prednostnih nalog programa financiranja EU za programsko obdobje 2021-2027 z makroregionalnimi strategijami“. Treba je poudariti še en zelo v prihodnost usmerjen predlog o povezavah s strategijami, in sicer „spremljanje in ocenjevanje“. To je bistveno za „razložitev“ prispevka na makroravni konkretnih dejavnosti in rezultatov na zelo nizkih ravneh NUTS ter za oceno kompleksnih rezultatov na makroravni, da bi razumeli mehanizme procesov na različnih ravneh. V tem okviru je bil že pripravljen sklop orodij za spremljanje (glej EPSON in ETMS).

2.2.1 Najpogosteje omenjene strategije in politike v prijavnih obrazcih

Na podlagi pregleda ustreznih oddelkov štirinajstih proučenih obrazcev vlog ter odzivov na strategijo in vprašanja v zvezi s politiko med razgovori se lahko določi, na katero od različnih ravni strategij so se sklicevali projektni partnerji in k katerim načrtom bi lahko prispevali z izvajanjem projektnih dejavnosti in doseganjem ciljev, specifičnih za posamezne projekte. Najpogosteje navedene strategije in politike na različnih ravneh so podrobno opisane v nadaljevanju.

Strategije in politike na ravni EU/makroregionalne strategije in politike

Edina strategija na ravni EU, ki so jo omenili proučeni projekti, je bila strategija EU 2020 in le v petih prijavnih obrazcih. V primeru te strategije projekti prispevajo k strateškim ciljem na ravni EU na področju razvoja turizma, ki temelji na inovacijah, trajnostne rabe naravnih in kulturnih dobrin, izboljšanja socialnega položaja ljudi, ki živijo na obrobni območjih, in povečanja zaposlenosti.

V teh delih predlogov je bil večji poudarek na vključitvi makroregionalnih strategij, zlasti strategije za Podonavje, ki ni bila omenjena le v treh od vzorca štirinajstih projektov. V primeru te makroregionalne strategije so projekti v smislu prispevka k ciljnim območjem poudarjali prednostno področje 3 „Kultura in turizem“ v vseh primerih. Poleg tega je bilo v več prijavnih dokumentih vključeno tudi prednostno področje 9 „Ljudje in spretnosti“.

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Poleg Strategije za Podonavje je strategija za alpsko regijo vključena tudi v šest prijavnih obrazcev, saj je Slovenija članica tega makroregionalnega sodelovanja. Vsi projekti lahko prispevajo k ciljem te strategije v okviru tematskega področja „trajnostno upravljanje naravnih in kulturnih dobrin“, v enem primeru pa je predstavljen prispevek k tematskemu cilju „konkurenčnost in inovativnost“.

Slovenija sodeluje pri izvajanju strategije Jadrana in tudi v alpski strategiji, zato štirje projekti omenjajo povezavo s to makroregionalno strategijo. Projekti lahko prispevajo k doseganju ciljev, zastavljenih na tematskih področjih „raznvrstne turistične ponudbe“ ter „trajnostnega in odgovornega upravljanja turizma“.

1. Strategija EU za Podonavsko regijo - 14/11
2. Evropa 2020-14/5
3. Strategija EU za Alpsko regijo - 14/6
4. Regionalna strategija Jadrana - 14/4

Strategije in politike na nacionalni ravni

Omemba strategij na nacionalni ravni je v proučenih vlogah redka, pri čemer je madžarski nacionalni koncept prostorskega razvoja v ustreznem oddelku omenjen le trikrat. Edina slovenska nacionalna strategija, omenjena v eni aplikaciji, je Slovenska razvojna strategija.

Strategije in politike na regionalni/državni ravni

Glede na območje, ki ga pokrivajo projekti, in pomembnost regionalnih in/ali okrožnih strategij, opredeljenih v partnerstvu, je med strategijami in razvojnimi koncepti za regije in okrožja, ki sestavljajo programsko območje, v polovici preučениh projektov naveden Celostni program prostorskega razvoja okrožja Zala, integrirani prostorski razvojni program Železne županije pa je omenjen v petih projektih kot strategija, h katerim projekti prispevajo. Kot v primeru razvojnega dokumenta Železne županije je regionalni razvojni načrt Pomurja petkrat omenjen kot strateški, vodilni dokument. Kljub temu, da več projektov vključuje organizacije iz Podravske regije, je razvojni načrt Podravske regije predstavljen v eni prijavnih obliki.

1. Zala County ITP - 14/6
2. Razvojni načrt regije Pomurje - 14/5

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

3. Železna županija ITP - 14/5

4. Razvojni načrt Podravja - 14/1

Strategije in politike na lokalni/regionalni/projektni ravni

Poleg zgoraj opisanih strateških dokumentov na višji ravni so partnerji v obrazce za prijavo vključili tudi tri manjše teritorialno usmerjene razvojne dokumente, in sicer na operativnem območju nacionalnega parka/naravnem parku in na občinski ravni. Te razvojne strategije in koncepti vsebujejo razvojne usmeritve in načrte organizacij, vključenih v projekt, h katerim lahko projekt zagotovi resnično, otipljivo povezavo v nasprotju s strategijami na višji ravni, katerih cilji so ponavadi bolj posredni ali mehki, h katerim prispevajo projekti. Vendar je treba opozoriti, da je na lokalni ravni lažje izvajati posebne, fizične ali celo tematske ukrepe ali pakete ukrepov, ki bolj vidno prispevajo k ciljem strategije.

o Razvojni koncept direktorata za narodni park Őrség

o Razvojni koncept Krajinskega parka Goričko

o Celostna strategija urbanega razvoja mesta Lenti.

SI-HU PRO

Interreg
 SLOVENIJA – MADŽARSKA
 SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
 Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
 Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Strategija Projekt	Zelena vaja	POJDI V NARAVO	Vodnik2Obišči te	Kolesarjenje z železno zaveso	POBEG	Vrt	Konjski turizem - HBT	DEŽELA TELE-KA	Vino piknik	Dežela etosa	Turneja Mura Raba	HIŠE	VELOREGIO	Zeleno želimo
EU 2020			X	X	X		X		X	X	X			
Sporazum o partnerstvu Slovenija			X	X										
Sporazum o partnerstvu Madžarska			X	X										
EUSDR		X	X	X	X	X	X		X		X	X	X	X
EURALPS		X	X	X	X		X				X			X
EUSAIR											X			X
Nacionalni koncept prostorskega razvoja Madžarska			X	X								X		
Slovenska razvojna strategija			X	X										
Strategija razvoja regije Pomurje	X		X	X				X	X			X		
Strategija razvoja Podravja			X											
Okrožje Zala ITP			X	X		X		X				X		
Okrožje VAS ITP	X		X	X					X			X	X	

Slika 9 - Opredelitev prispevkov projektov k strategijam in politikam

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZDI
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

2.2.2 Povezave med strategijami ter med strategijami in projekti

Na podlagi odgovorov, ki so jih dali anketiranci, in opisov, zabeleženih v ustreznih oddelkih obrazcev za vloge, so bile med raziskavo pred analizo ugotovljene naslednje tematske povezave. V tem pododdelku so podrobno predstavljene povezave med projekti in strategijami, povezave med strategijami in politikami na različnih ravneh pa so poudarjene v smislu prekrivanja tematske osredotočenosti.

Tematska osredotočenost	Strateška raven			
	Na ravni EU	Na nacionalni ravni	Regionalna/država	Lokalni/regionalni
Trajnostni turizem	EU 2020	Nacionalna razvojna strategija turizma	Okrožje Zala ITP	Celostna strategija urbanega razvoja mesta Lenti
Naravna in kulturna dediščina	EU 2020	Nacionalna strategija krajine 2017-2026	Železna županija ITP	Razvojni koncept direktorata za narodni park Órség

Slika 10 - Primeri tematskih povezav med strategijami

Čezmejni projekti so lahko odlična priložnost za dvostransko usklajevanje istih razvojnih področij ali sektorskih strategij. Oblikovanje skupnih strategij je običajno zapleteno in včasih nemogoče zaradi težav pri vključevanju najvišje organizacije odločanja v projekt.

Povezava med projekti in strategijami

Na podlagi tega, kar je bilo do zdaj opisano, je mogoče sklepati, da projekti, ki določajo strateško ali politično ustreznost, to storijo pravilno. Predstavitev povezave med načrtovanimi dejavnostmi in strateškimi cilji v večini primerov ostaja generična zaradi omejenega števila znakov, ki so na voljo v prijavnici. To zlasti velja za projektne partnerje, ki poskušajo naštetiti vse strategije in politike, s katerimi ima razvojni koncept minimalno povezavo v njihovi uporabi.

Da bi našli natančne povezave, je bistveno razumeti strategije in dokumente politike ter opredeliti tematsko prekrivanje med projektnimi dejavnostmi in strateškimi cilji. Te strategije so na voljo v različnih različicah na spletu, kar olajša delo prosilcev in ocenjevalcev.

Slovensko-madžarski projekti Interreg za obdobje 2014-2020 in strategije kolesarskega in turističnega sektorja, zlasti kolesarski koncept Madžarske, ter podrobnejši koncepti kolesarskega prometa in kolesarskega turizma ter ozemeljskega razvoja, ki izhajajo iz te strategije, izhajajo iz

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

načrtov za razvoj okraja, so močno povezani. V mnogih primerih sodelovanje pristojne okrožne vlade kot projektnega partnerja zagotavlja, da se te medsebojne povezave upoštevajo pri izvajanju projektov. Na slovenski strani, tako kot v Avstriji, imajo podobno vlogo razvojne agencije, ki so bile ustanovljene za usklajevanje razvoja regij.

Za zagotovitev, da prosilci z lokalne ravni upoštevajo cilje strategij in politik na različnih ravneh, je bistveno, da so obveščeni o teh dokumentih ter o ciljih in razvojnih usmeritvah, ki jih vsebujejo. To sodelovanje bi se lahko izvajalo tudi s čezmejnimi pristopom, tudi v okviru pobud, kot je sedanji projekt SI-HU PRO.

Na podlagi navedenega je treba za čim večje sinergije posameznih projektov (in po možnosti strategij in konceptov, ki so bili razviti v okviru projektov za doseganje ciljev projekta, na primer Green Exercise ali tehničnega gradiva, izdelanega v projektih Guide2Visit), zagotoviti povezave na logični ravni sistematične superpozicije naslednjih ravni. Najvišja raven je raven politike, ki je raven makroregionalnih strategij na ravni EU. Temu sledi nacionalna usklajevalna raven, ki naj bi zajemala strategije na nacionalni ravni. Ena stopnja navzdol je regionalna (in lokalna) raven izvajanja, ki že navaja konkretne ukrepe. Na dnu piramide so strategije in koncepti, razviti v projektu. Ključno vprašanje za pobude na lokalni ravni je poznavanje obstoječih političnih ciljev, razvojnih usmeritev, strategij in tehničnih dokumentov na različnih ravneh, da se zagotovijo sinergije in ne podvajanje/preoblikovanje. Povezavo med logičnimi plastmi sistematične podrejenosti, opisano zgoraj, je treba zagotoviti v obeh smereh.

Poglejmo strategije in koncepte, razvite v projektih na dnu hierarhije. Kateri zbirni materiali so bili izdelani?

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

 green exercise

Razvojni načrt turizma za ljudski samostan Szalafő-Pityerszer

Povzetek študije o vzpostavitvi mreže Fairytale Park

HOUSES

Za javne razpise za podeželske hiše in hotele sta bila pripravljena dokument z naslovom „Merila za izbor“ in razvojni dokument, ki bosta pomagala pri prizadevanjih, da bi izbrane hiše dosegle enako raven razvoja.

interreg
Austria-Hungary
VELOREGIO

Študija ohranitvenih smernic ter ocena in ocena kolesarskega cestnega omrežja v Železni županiji z razvojnimi predlogi

ETHOS LAND

Ponudniki storitev in lokalni seznam izdelkov

ICC

Študija tematskih poti

Vodnik za upravljalce kolesarjev

WINE PICNIC

Szőlőhegyi Piknik

Pravila Vineyard Picnic in szőlőhegy

GardEn

Študija za ponudnike storitev o izkušnjah na področju ekološke učinkovitosti turizma in razvoja proizvodov

ESC
APE

Komunikacijska strategija za projekt

GO IN NATURE

Koncept razvoja porečja reke Mura v Muraszombatu

MURA
RABA
TOUR

SWOT analiza območja v smislu aktivnega turizma

MURA
RABA
TOUR

Strategija za razvoj čezmejnega trženja blagovnih znamk,

Dokument „Analiza priložnosti in dobrih praks“

Razvoj novega turističnega programa - vzorec dokumenta o konjski vpregi iz 21. stoletja.

GUIDE
2 VISIT

Analiza vedenja obiskovalcev, koncept upravljanja obiskovalcev in baza podatkov o privlačnosti

Zeleno želimo

Priročnik za ponudnike turističnih storitev

Imenik znamenitosti in turističnih storitev v obmejni regiji Slovenija-Hrvaška

Slika 11 - Projektne strategije, raziskave, analize, zbirke podatkov

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

2.3 Povezave s prejšnjimi razvojnimi rezultati

V prejšnjih dveh poglavjih smo s pomočjo anketirancev preučili dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost projekta, ter zabeležili, kako so nosilci projektov in njihovi partnerji uskladili razvojne usmeritve projekta s cilji politike, da bi dosegli najučinkovitejše rezultate.

V tem razdelku pregledujemo, ali so bili uporabljeni obstoječi rezultati razvoja v fazi oblikovanja. Ali je bila dosežena kapitalizacija, tj. ali so svoj projekt razvijali z uporabo in nadgrajevanjem obstoječih (projektnih) rezultatov, ali je bil uporabljen predhodni projekt, katerega vrednote so bile uporabljene?

Večina anketirancev (osem) je odgovorila, da je projektno partnerstvo izkoristilo rezultate, ki so bili že doseženi v razvojni fazi projekta in med izvajanjem. Opredelili so predhodne projekte in opredelili temelje in vrednote, na katerih so bili že zgrajeni in na katerih gradijo kot temelj.

Kot prejšnji projekti so bili poudarjeni naslednji projekti:

TELE-KA-LAND: 5 projektov poštnih prevozov (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013)

Na infrastrukturi, ki je bila ustvarjena v prejšnjem projektu, je bila razvita nova razvojna usmeritev, nov turistični produkt (mreža pravljinih parkov), pri čemer so bili izključeni manj aktivni partnerji v prejšnjem projektu. Dejansko se ga ne more obravnavati kot nadaljevanje projekta.

Green Exercise: „Upkač“ - projekt Pearls of the Tall Trees, projekt Neighbour, In Harmony with the Landscape (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013), PaNaNet, PaNaNet+ (program za čezmejno sodelovanje med Avstrijo in Madžarsko 2007-2013)

Nova aplikacija temelji na vrednotah, ustvarjenih z razvojem varstva naravnih in kulturnih dobrin, ustvarjanjem novih dobrin in razvojem ekoloških modelov kmetij, in ni eksplicitno nadaljevanje projekta.

HOUSES: Projekt Panonske gastronomske izkušnje (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013)

Glavni cilj projekta je bil nadaljnji razvoj sistema odnosov s hoteli in vodenjem obiskovalcev za goste, ki bivajo v hotelu.

VELOREGIO: Kolesarjenje AT-HU - Projekt kolesarske izkušnje brez meja (Program čezmejnega sodelovanja med Avstrijo in Madžarsko 2007-2013)

Na podlagi rezultatov prejšnjega projekta so bili odzivi ciljne skupine prilagojeni za novo aplikacijo. V okviru projekta CYCLING so bile razvite predvsem cestne kolesarske poti. Povratna informacija je bila, da manj izkušeni kolesarji in družine z majhnimi otroki niso prepričani, da bodo kolesarili po teh poteh, zato je cilj novega projekta razviti varnejše poti z manj prometa in bolj prilagojene njihovim potrebam.

ETHOS LAND: Projekt „Upkač“ - Pearls of Tall Trees (Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007-2013)

Predhodni projekt se je ukvarjal z obnovo sadovnjakov travnikov, s katerimi je bila Slovenska podeželska neprofitna družba povezana z razvojem obrata za predelavo jabolk. V novem razpisu za zbiranje predlogov so se obrnili na proizvajalce, ki so želeli, da bi se iz primarnih proizvajalcev spremenili v male proizvajalce, ki prodajajo predelane proizvode namesto in/ali poleg prodaje svojih surovin. Za kmete so bile organizirane delavnice, da bi se seznanili s pravnim ozadjem, da bi postali mali proizvajalec (davčni svetovalec in uradnik NÉBIH (Nacionalni urad za varnost prehranske verige)) ter se srečali z malimi lokalnimi proizvajalci s priznanimi strokovnimi izkušnjami.

IronCurtainCycling: na podlagi prejšnjih vlog v zvezi z EUROVELO13.

Cilj je bil vključiti programsko območje v omrežje EUROVELO13. Kolesarji bi se umaknili z osi sever-jug, tako da bi regionalne kolesarske poti povezali s svojo čezmejno regijo.

Wine picnic: Projekt Vinska kultura brez meja, Dobro vino - dobro sosodstvo, projekt Panonske gastronomske izkušnje (Program čezmejnega sodelovanja Slovenije-Madžarska 2007-2013)

Ti projekti so ustvarili infrastrukturo za nov razpis.

GardEN: Zakladi projekta doline Kerka (Interreg III-A - Slovenija-Madžarska-Hrvaška sosedski program), 5 Projekti poštnih prevozov (Program čezmejnega sodelovanja Slovenije-Madžarska 2007-2013)

V projektu Dolina zakladov Kerka je bila izvedena kompleksna botanična raziskava na obeh straneh meje, na kateri je bil zgrajen nov turistični produkt, program razvoja izdelka Forest-Field Flowers.

Anketiranci načrtujejo vključitev rezultatov prejšnjega in sedanjega projekta v prihodnji razvoj turizma v regiji in potencial njihove institucije (to je tudi trajnostna zahteva programa), vendar še ne razmišljajo o specifičnem nadaljevanju projekta.

Rezultati, na katerih bodo zagotovo gradili, so:

- Green Exercise: gradbena dela se bodo začela na podlagi dokončanega načrta razvoja turističnega turizma Szalafő-Pityerszer Folk Monument,
- HOUSES: lokalni proizvajalci, razviti v projektu, bodo vključeni v mrežo lokalnih proizvajalcev, ki jih je že vzpostavila vodilna partnerska organizacija (Local Product Non-profit Ltd.),
- ETHOS LAND: ko bo predelava sadja vzpostavljena, se bo iskala možnost predelave mesnih izdelkov, da se lokalnim kmetom zagotovi konkurenčna prednost,
- GardEN: zamisel o temi Energy Point je pritegnila tudi eno od občin na območju, ki ni del partnerstva, Občino Kobilje, ki ga želi razviti,
- HORSE BASED TOURISM – HBT: po projektu se bodo standardi kakovosti razvijali prek naprednega sistema certificiranja HBT (nova blagovna znamka).

Kako lahko nosilci projektov jamčijo, da bodo vsi dosedanji rezultati projekta ohranjeni po zaključku projekta?

2.4 Zagotavljanje trajnosti

Vsi projekti so v svoji vlogi navedli mehanizme, ki bodo zagotovili prihodnjo trajnost (upravljanje, finančno in infrastrukturno) rezultatov, ki se izvajajo in razvijajo v okviru projekta.

Te so potrdili udeleženci razgovora v intervjujih, v njem pa so bili navedeni dodatni zaščitni ukrepi, ki so bili vzpostavljeni med fazo izvajanja:

- načeloma so partnerske organizacije v projektih prevzele odgovornost za razvoj razpisov, ki ustrezajo njihovi lastni strategiji regionalnega razvoja, in so zato zainteresirane za ohranjanje razvoja na podlagi razpisov,
- partnerska organizacija pogosto zaupa vzdrževanje infrastrukture lokalnim organom ali instituciji z ozemeljsko pristojnostjo na zadevnem območju, če je ne zagotavlja lokalni organ,
- lokalni ponudniki turističnih storitev so vključeni v projekte in jih spodbuja njihov gospodarski interes za ustvarjanje trajnosti

- mreža stikov med partnerji po koncu projekta zagotavlja ohranitev rezultatov,
- vodje strokovnih skupin so bili imenovani za zagotavljanje kakovosti razvitih kolesarskih poti (VELOREGIO),
- mentorski sistem za razvoj podeželskih hiš (HOUSES),
- trženje razvitih paketov turističnega programa prek slovenskih turističnih agencij, torej tudi gospodarski interes za njihovo nadaljnje delovanje (MURA RABA TOUR).

Tako se v vseh primerih trajnost zagotavlja z vzpostavitvijo močne mreže turističnih deležnikov zunaj projektnega partnerstva (vključuje lokalne uprave, lokalne ponudnike storitev, lokalne proizvajalce, nevladne organizacije itd.).

Povezovanje v mreže je v bistvu samodejna posledica izvajanja razvojnih dejavnosti, določenih v predlogih, vendar je za njegovo kakovost in učinkovitost potrebna znatna prizadevanja projektnih partnerjev.

V naslednjem poglavju poročila bomo preučili, ali so bili nosilci projektov poleg gradnje in širitve lastne mreže sposobni in pripravljeni sodelovati z drugimi partnerji, ki so se ukvarjali z razvojem regije.

2.5 Ocena sinergije

Po oceni vloge je skupni sekretariat izrecno zahteval, da se en projekt (IronCurtainCycling) dopolni s projektnim partnerstvom za usklajevanje njegovih dejavnosti z drugim projektom, ki se že izvaja (Green Exercise). To naj bi zagotovilo, da projektna partnerstva med izvajanjem ne bosta izvajala enakih dejavnosti v regiji, sicer bi lahko zmanjšala ali izravnala vpliv razvoja drug drugega. Tesno bi morali sodelovati, na primer s prenosom znanja ali usklajevanjem tematskih načrtov.

Zadevni anketiranci so navedli, da so se na skupnih projektnih srečanjih seznanili z razvojnimi načrti druge pogodbenice v potrebnem obsegu, jih uskladili, da bi medsebojno okrepili učinek dejavnosti drug drugega.

Predlagatelje projektov smo vprašali, ali so med izvajanjem projekta prepoznali projekte, ki bi predstavljali podobne razvojne trende v regiji, vendar o njih niso slišali, ko je bil projekt načrtovan.

Pred obdelavo odgovorov je pomembno pojasniti koncept sinergije.

To lahko razumemo kot sodelovanje, součinek. To je mogoče izkoristiti za doseganje rezultatov, ki daleč presegajo tiste, ki so bili doseženi posamično.

Vprašanje je bilo zato razširjeno, da bi se vprašalo, ali so anketiranci in njihova partnerstva našli projekt, s katerim so tekmovali za razvoj podobnih dejavnosti, in če so, ali so izkoristili njegove sinergije.

Od tistih, ki so bili anketirani, poleg že omenjenega projekta, je vodilni partner projekta Guide2Visit kontaktiral vodilnega partnerja projekta Green Exercise, da bi ugotovili že pripravljene predloge turističnega programa ter vsebino njihovih informacijskih desk in lokacijah, kjer naj bi bili razstavljeni. Informacije, da se dejavnosti ujemajo v projektih, so bile pridobljene s sodelovanjem partnerja v projektu IronCurtainCycling.

Drugi nosilci projektov so navedli, da njihovo partnerstvo ni opredelilo sinergijskih projektov v regiji, tj. projektov, ki bi jih lahko razvili in izvajali v partnerstvu s svojim partnerjem, da bi dosegli učinkovitejše rezultate. Glavni razlog, ki so ga navedli skoraj vsi, je bil, da

- inovativna narava projekta je zahtevala nove pristope za posamezne projekte pri izvajanju projektnih dejavnosti (ki niso specifične za drug projekt) in
- nimajo nobenih informacij o drugih projektih.

To je bilo nekoliko v nasprotju z raziskavo, saj čeprav anketiranci niso opredelili nobenih projektov sinergije, so dejali, da so med izvajanjem projekta prejeli informacije, ki so kazale, da v regiji poteka podoben razvoj kot njihovi.

Majhno programsko območje (slika 12) ima razmeroma majhen nabor akterjev, dejavnih na področju razvoja turizma, s katerimi lahko projektno partnerstvo sodeluje in vključuje v svoje dejavnosti. Skoraj vsi projekti vključujejo isto skupino zainteresiranih strani. Njihove povratne informacije nosilec projektov zagotavljajo informacije o drugih dogajanjih na tem območju.

Kaj je razlog, zakaj niste bili vključeni v delo drugega projekta, kaj vam je preprečilo, da bi to storili?
Najpogostejši odgovor je bil

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

- prejete informacije so bile nepopolne, niso bile natančno seznanjene s projekti, ki so potekali vzporedno z njimi (deset od štirinajstih proučenih projektov se je začelo skoraj sočasno in so potekali vzporedno v celotnem obdobju 2017-08-01-2018-07-31 - slika 13),
- izvajanje lastnih projektov je tako dolgotrajno in energetsko, da se lahko osredotočijo le na cilje, ki so si jih zastavili, ali
- sprememba razpisa za zbiranje predlogov za doseganje sinergijskih učinkov bi lahko ogrozila prvotni cilj in zaveze iz pogodbe.

Slika 12 - Programsko območje Sihu (Interreg V-A Slovenija-Madžarsko sodelovanje 2014-2020, obdobje financiranja različica 1, 18. december 2015)

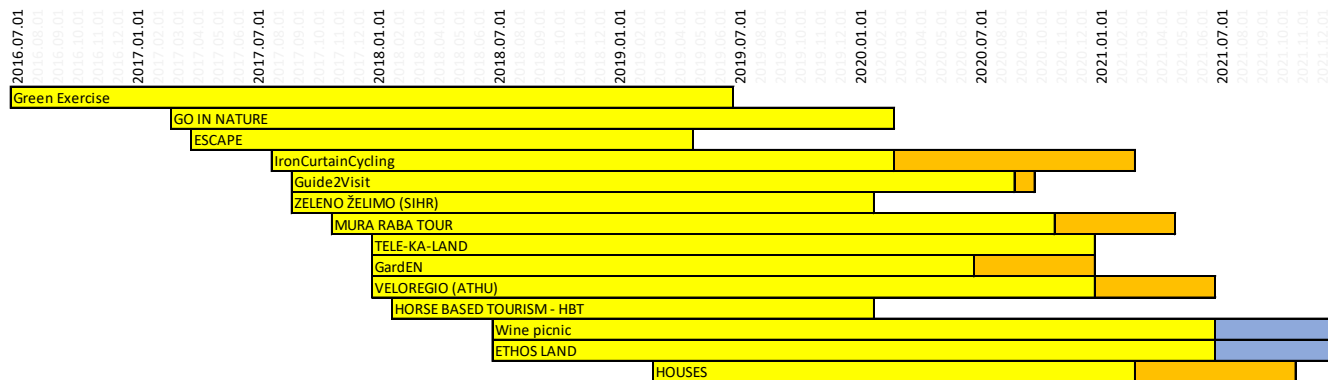

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Slika 13 - Trajanje projektov

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Na vprašanje o razlogih predlagatelja projekta za ponovitev projektnih tem in elementov, tj. podobnih razvojnih dejavnosti v regiji v programskem obdobju, so bili podani naslednji odgovori:

- Skupni proračun programa podpira 67,59 % projektov, predlaganih v okviru prednostne naloge 1, „Ohranjanje, varstvo, spodbujanje in krepitev naravne in kulturne dediščine“. Ta partnerstva so v svojih zavezah za povečanje števila prenočitev v regiji in ustvarjanje novih turističnih proizvodov in storitev, kot to zahteva program, pogosto na voljo enake rešitve;
- zasnova projekta temelji na potrebah lokalnega okolja in predlogih partnerskih organizacij, ki se načeloma ne smejo bistveno razlikovati;
- s podobnimi težavami in izzivi se srečujejo regionalni namembni kraji in se zato obravnavajo na podoben način;
- s podobnimi težavami in izzivi se srečujejo regionalni namembni kraji in se zato obravnavajo na podoben način;
- v času uporabe ni dovolj informacij o tem, katere razvojne rešitve se razvijajo v drugih aplikacijah.

Ob poznavanju razlogov bi bilo treba preprečiti vzporedno izvajanje skoraj enakih dejavnosti (npr. razvoj več mobilnih aplikacij za usmerjanje obiskovalcev v zvezi z istim območjem ali, zaradi velikosti območja, organiziranje več zmogljivosti in usposabljanje za krepitev zmogljivosti za isto skupino ponudnikov storitev) brez predhodnega usklajevanja. V nasprotnem primeru se lahko izničijo in razvojni cilj ne bo dosežen.

Katere rešitve so predlagali anketiranci, da bi se temu izognili? Če povzamemo, menijo, da bi bila tematska informacijska baza za aplikacije, skupna platforma, kjer je mogoče filtrirati temo, dejavnost in lokacijo, edini način za rešitev tega problema. To bi zahtevalo institucionalno podporo za delovanje.

Poleg tega bi bilo treba organizirati tudi stalno srečanje zainteresiranih strani v turizmu, da bi predstavili sedanje delo in načrte svoje organizacije. Ustanoviti bi bilo treba delovne skupine za sektorje, ki jih je treba razviti, npr. kolesarski ali pohodniški turizem, tj. tiste, ki jih zanima ista tematska tema, bi bilo treba združiti za dvostransko mizo.

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Če bi bila prihodnji razvojni viziji drugih prosilcev na voljo organizacijam prosilkam v fazi načrtovanja, bi vsi anketiranci menili, da je treba za razvoj obmejnega območja sodelovati z opredeljenimi partnerji projekta sinergije.

V naslednjem poglavju bomo pokazali, kako si nosilci zamislijo prihodnji razvoj svojega cilja.

2.6 Prihodnji načrti

Vsi anketiranci iščejo priložnosti za prijavo za naslednje obdobje financiranja. Na vprašanje, v okviru katerega programa so skoraj vsi odgovorili, da bi zelo radi sodelovali v programu SI HU, vendar so glede na njihove možnosti in pristojnosti pripravljeni tudi zaprositi za druge kohezijske programe.

Zanimajo jih predvsem naslednje teme:

- turizem (kolesarjenje, prosti čas, zelena, kulturna, gastronomska)
- ohranjanje in spodbujanje kulturne dediščine (digitalizacija kulturne dediščine)
- razvoj podeželja
- varstvo okolja (okoljsko izobraževanje, varstvo podnebja, ozaveščanje)
- trajnostni razvoj
- promocija zdravja
- digitalizacija kmetijstva
- obnovljiva energija
- R&D
- pametni urbani razvoj
- trajnostna mobilnost
- vzdrževanje habitatov, rehabilitacija
- skupna predstavitev ljudske tradicije, ljudske kulture (glasba, pesem, ples) na drugi strani meje.

Mnenja o tem, ali predlagatelji projektov menijo, da je treba pregledati razvojne potrebe regije, da bi pripravili predloge, so deljena.

SI-HU PRO

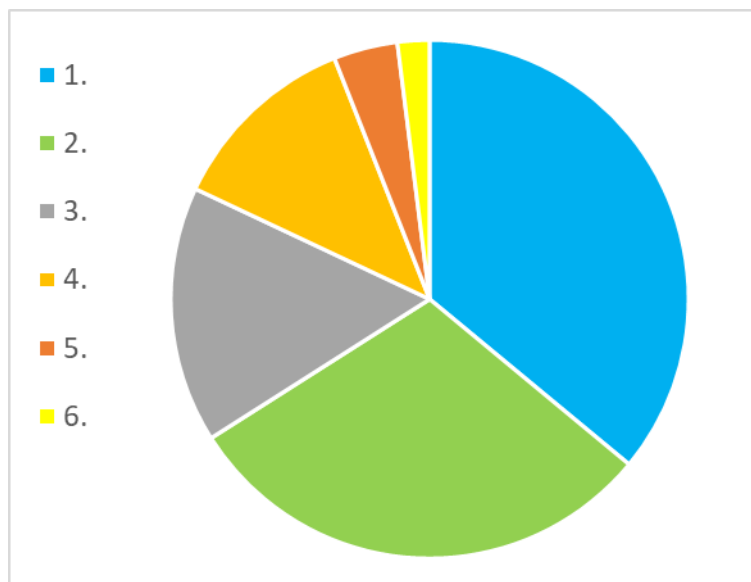
Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Nekateri bi zagotovo opravili oceno: najprej povprašanje zainteresiranih strani v turizmu in/ali sedanjih partnerskih organizacij, nato pa raziskovanje potreb lokalnega okolja. Obstajajo intervjuji, ki bi to storili obratno, in nekateri, ki bi uporabili znanje in anketo, pridobljeno v svojih projektih ali drugih projektov, ali sledijo razvojni strategiji ali koncept, ki so jih razvili v njih.

Anketiranci so po pomembnosti za izbor prihodnjih partnerjev menili, da so pomembna naslednja merila:

- 1) Usposobljenost organizacije (vključno s projektno prakso)
- 2) Prejšnje dobro sodelovanje (strokovnost, odzivnost, učinkovitost, zanesljivost)
- 3) Skupni namen (vsebina - tematska primernost)
- 4) Kontaktna oseba
- 5) Interes za razvoj omrežja
- 6) Jezikovna dostopnost

Slika 14 - Ponderirana merila za izbiro partnerjev

SI-HU PRO

Interreg
SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Kljub ugledu merila „prejšnjega dobrega sodelovanja“ so anketiranci odprti za stike z novimi organizacijami, ki niso izkušene v projektne življenju, če to dopuščajo njihove kompetence in če je skupni cilj enak.

Pri raziskovanju prihodnjih načrtov so intervjuji preučili tudi, katere korake je do zdaj zamudil in bi jih rad videl v prihodnosti v smislu razvoja turizma v obmejni regiji. To so naslednje:

- razvoj skupne blagovne znamke za regijo,
- uporaba skupnega ali usklajenega regionalnega oglaševanja,
- razvoj skupnih distribucijskih verig za turistične pakete, pripravljene/pod Priprava,
- izboljšanje sodelovanja med izvajalci,
- razvoj lokalne dobavne verige,
- povezovanje mikrodestinacij,
- usposabljanje turističnih strokovnjakov,
- vzpostavitev upravljanja regionalnih namembnih krajev,
- zagotavljanje usmerjene podpore in sistemskih virov za podporo obmejnemu območju,
- in odzivanje na spremembe v strukturi povpraševanja, ki jih je povzročila epidemija COVID-19,

Razvoj prilagojenih turističnih proizvodov.

Obmejna regija ponuja obilo razvojnih priložnosti za nosilce projektov. Večina jih že razmišlja o svojih naslednjih idejah za uporabo, vendar se jim zdi pomembno spoznati druge organizacije, ki se zanimajo za turizem v obmejni regiji SI HU. Partnerstvo med projektom SI-HU PRO, Uradom Samouprave Železne županije in Inovacijsko tehnološkim Grozdom Mursko Soboto, ki vabi zainteresirane strani na dvostranska srečanja delovnih skupin, bo priložnost za to.

Skupaj razvijajmo prihodnost regije!

Povzetek

Poglobljeni intervjuji, ki so bili izvedeni s nosilci projektov štirinajstih projektov razvoja turizma, financiranih v okviru projekta SI-HU PRO v obdobju 2014-2020, so bili priložnost za zbiranje

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

znatne količine informacij. V povzetku poročila o ugotavljanju dejstev, v katerem je bilo ocenjeno raziskovalno gradivo, smo zaradi omejitve prostora izpostavili predvsem rezultate raziskave in našteje vsebine, ki lahko prosilcem v obdobju financiranja 2021-2027 pomagajo pri načrtovanju razvoja dogodkov z osredotočanjem nanje in zagotavljanjem odgovorov nanje.

Dejavnike, ki vplivajo na učinkovitost projekta, so opredelili in razvrstili anketiranci:

1. odlično projektno partnerstvo,
2. dobra izbira projektne teme - dobro načrtovan delovni načrt,
3. dobro izbrana ciljna skupina,
4. natančno opredeljeni cilji.

Za te glavne dejavnike smo analizirali, kaj bi morali imeti prosilci v mislih pri načrtovanju in s kakšnimi izzivi se soočajo pri pisanju predloga.

1. Anketiranci so po pomembnosti za izbor prihodnjih partnerjev menili, da so pomembna naslednja merila:
 - 1) Kompetence organizacije (vključno s projektno prakso)
 - 2) Prejšnje dobro sodelovanje (strokovnost, odzivnost, učinkovitost, zanesljivost)
 - 3) Skupni namen (vsebina - tematska primernost)
 - 4) Kontaktna oseba
2. Na splošno so za anketirance glede prihodnjega razvoja zanimive naslednje teme:
 - turizem (kolesarjenje, prosti čas, zelena, kulturna, gastronomska)
 - ohranjanje in spodbujanje kulturne dediščine (digitalizacija kulturne dediščine)
 - razvoj podeželja
 - varstvo okolja (okoljsko izobraževanje, varstvo podnebja, ozaveščanje)
 - trajnostni razvoj
 - promocija zdravja
 - digitalizacija kmetijstva

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

- obnovljiva energija
- R&D
- pametni urbani razvoj
- trajnostna mobilnost
- vzdrževanje habitatov, rehabilitacija
- skupna predstavitev ljudske tradicije, ljudske kulture (glasba, pesem, ples) na drugi strani meje.

Izbira tem je lahko neposredno povezana tudi z odzivi na potrebe po nadaljnjem razvoju turizma na obmejnem območju:

- razvoj skupne blagovne znamke za regijo,
- uporaba skupnega ali usklajenega regionalnega oglaševanja,
- razvoj skupnih distribucijskih verig za turistične pakete, pripravljene/v pripravi,
- izboljšanje sodelovanja med izvajalci,
- povečanje zmogljivosti ponudnikov storitev
- razvoj lokalne dobavne verige,
- povezovanje mikrodestinacij,
- usposabljanje turističnih strokovnjakov,
- vzpostavitev upravljanja regionalnih namembnih krajev,
- zagotavljanje usmerjene podpore in sistemskih virov za podporo obmejnim območjem,
- in odziv na spremembe v strukturi povpraševanja, ki jih je povzročila epidemija COVID-19, z razvojem prilagojenih turističnih proizvodov.

3. Pri oblikovanju ciljnih skupin je treba veliko pozornost nameniti naslednjim tveganjem:

- preveč podrobno usmerjanje in pretirani količinski cilji bi lahko otežili izvajanje projekta,
- je težko predvideti odzivnost ciljnih skupin v fazi načrtovanja,
- pomembno je upoštevati, da bo več projektov obravnavalo iste ciljne skupine (verjetno hkrati),

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

— doseganje visokih ciljev lahko postane nedosegljivo ob udarcu zaradi nepričakovanih okoliščin, kot je epidemija COVID-19.

4. Da bi dosegli zastavljene cilje, je treba pregledati tudi pretekle težave:

— Večina projektov ima eno ali več dejavnosti, ki so posebej namenjene ponudnikom turističnih storitev:

- njihovo vključitev v mednarodne sisteme certificiranja,
- organiziranje usposabljanja za krepitev zmogljivosti in delavnic za ozaveščanje zanje,
- izgradnja njihovih lokalnih mrež,
- jih spodbujati k sodelovanju z izvajanjem različnih shem žigosanja in popustov,
- vabimo jih na dogodke, organizirane po infrastrukturi itd.

Vsi anketiranci so navedli, da je ena največjih ovir pri pripravi teh dejavnosti, da se v projekt vključijo ponudniki turističnih storitev. Za krepitev njihove pripravljenosti za sodelovanje in pridobivanje njihovega zaupanja je bilo potrebno veliko truda.

Vendar pa je mogoče za dolgoročni razvoj turizma v regiji računati na tiste subjekte, ki so se strinjali, da bodo sodelovali. Razvoj mikropodjetij na podeželju je temeljni cilj na programskem področju.

- Dejavnik, ki je vplival tudi na kakovost, je bila minimalna omejitev porabe v višini 85 % za prvi dve poročevalni obdobji, kar je obremenilo konzorcij kot celoto.

- V primerih, ko se več kot 50 % celotnega proračuna projekta dodeli enemu projektному partnerju, je morda težko spodbujati projektno partnerstvo, da pravočasno zaključi naloge.

- Zunanji izvajalci pogosto ne razumejo teže rokov. Čeprav so naloge zaključene, projektni partnerji potrebujejo dodatno energijo za ozaveščanje o pomembnosti izpolnjevanja rokov in izvajanja v skladu s pogodbo.

- Zaradi epidemije so se po pojavu virusa COVID-19 spremenile dejavnosti vseh projektov, ki so še vedno dejavni:

- podaljšanje rokov,
- sprememba oblike dejavnosti (npr. dogodek na spletni platformi namesto dogodka, ki zahteva osebno prisotnost)
- delna ali popolna sprememba ali nadomestitev načrtovane dejavnosti.

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

- Med izvajanjem postaja dejavnost pogosto manj pomembna ali zastarela v obliki, v kateri je bila zasnovana v času načrtovanja, 2 do 3 let prej. Vendar pa jih je mogoče s pomočjo in prožnostjo upravljalcev pogodb o programu spremeniti, da se doseže večja učinkovitost.

Številni pozitivni in negativni dejavniki lahko otežujejo ali celo onemogočajo, da bi organizacije, ki jih zanima regionalni razvoj, načrtovale in izvajale svoje predloge, vendar tega ne morejo storiti same. V okviru projekta SI-HU PRO bo partnerstvo, Urad Samouprave Železne županije in ITC - Inovacijsko tehnološki Grozd Murska Sobota, sodelovalo s partnerji projektov, preučenih v Poročilu, v dvostranski koordinacijski mreži, da bi opredelili skupne rešitve vprašanj v zvezi z vzdrževanjem, komunikacijo in nadaljnjim razvojem projektov.

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Priloga

Tematika	Vprašanje
splošno	Kako ste na splošno zadovoljni / kako ocenjujete rezultate projekta glede na njihovo kakovost? Ali je projekt resnično prinesel tiste oprijemljive rezultate, ki so bili opredeljeni na začetku? Kateri so bili ti rezultati?
splošno	Prosimo, da natančno opredelite mejna območja / območje vpliva projekta!
znanje	Kako ocenjujete znanje, pridobljeno s projektom iz vidika njegove prihodnje uporabnosti: - Izjemno koristno, koristno, nepomembno, neučinkovito znanje
informacije	Opredelite in po možnosti tudi navedite informacije, ki ste jih pridobili s projektom in na katerih boste lahko gradili tudi v prihodnje! Ali se je obstoječ sistem odnosov s projektom še dodatno okreпил?
strateški dokumenti	Ali so bili v okviru projekta pripravljene strateški dokumenti/raziskave/povzetki? Če so bili, na kakšen način/v kakšni obliki in v kateri tematiki? Katere dokumente bi kasneje dali na voljo na skupni platformi? Cilj skupne platforme je na primer: da raziskav/dokumentov na isto temo ne bi bilo potrebno ponovno izvajati oz. pripravljati ter da bi že obstoječe lahko prijavitelji na razpise iz obmejne regije spoznali/uporabili.
projektni cilji in njihovo doseganje	V kolikšni meri/kakovosti so bili doseženi specifični cilji in glavni dosežki projekta? - Presegli so načrtovane cilje in učinke - Ustrezno - Niso dosegli načrtovane ravni Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri projektu podajte svoje mnenje o tem, v kolikšnem obsegu bi morali načrtovati z različnimi cilji in glavnimi učinki (npr. ciljne vrednosti, roki itd.)?
rezultati projekta	Pojasnite, v kolikšni meri/kakovosti so bili doseženi glavni rezultati projekta. Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri projektu podajte svoje mnenje o tem, v kolikšnem

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

	<p>obsegu bi morali načrtovati različne cilje in glavne učinke (npr. ciljne vrednosti, roki itd.)? Uresničitev katerih projektnih elementov se vam zdijo pomembni dosežki (usposabljanje, programski paketi, publikacija, spletna stran, prireditve/pohod itd.)? Ali se jih lahko v obliki informacij uporabi na načrtovani notranji platformi?</p> <p>Če da, v kakšni obliki? Npr. spletni naslov, letak, programski paket itd.</p>
prispevek k doseganju ciljev strokovne politike	Navedite, katere strategije, dobre prakse, raziskave idr. ste upoštevali med pripravo in izvajanjem projekta?
sinergije – potencialne	<p>Ste mogoče med izvajanje projekta identificirali sinergijske projekte, ki jih pri načrtovanju projekta še niste poznali?</p> <p>Naštejte tiste čezmejne, ne lastne projekte ali projektne elemente, ki jih lahko uporabite kot zgled! (znane dobre prakse - „best practice“).</p> <p>Ali opazate prizadevanja za sodelovanje med ponudniki storitev v obmejni regiji tudi izven okvirov projekta?</p>
sinergije – izkoriščene	<p>V kolikšni meri ste lahko izkoristili sinergijske projekte, identificirane v vašem projektu?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sploh jih nismo uspeli izkoristiti - V manjši meri - Sodelovanje je prineslo konkretne rezultate - Ni bilo ustreznega sinergijskega projekta <p>Kako bi lahko sinergijske priložnosti še bolje izkoristili?</p> <p>V primeru, če priložnosti niso bile v celoti izkoriščene, zakaj niso bile? Kaj je bilo tisto, kar je izkoriščanje oviralo?</p> <p>Kaj je po vašem mnenju vzrok za ponavljajoče se teme projektov, projektnih elementov, oziroma da so bili v programskem obdobju v različnih regijah realizirani podobni projekti?</p>

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

konkretno sodelovanje z drugim projektom	Ali ste med izvajanjem svojega projekta aktivno sodelovali tudi z drugim projektom? V kolikor ste, v kakšni tematiki oz. pri izvajanju katere aktivnosti? Ali so okvirni pogoji sodelovanja določeni v pogodbi/sporazumu? Ali lahko navedete razvojne možnosti pri delu projektnih organizacij, ki povezujejo sodelovanje?
komunikacijske metode	Katere komunikacijske metode ste med izvajanjem projekta uporabljali za obveščanje? (sprotno posredovanje informacij, občasno, samo na začetku ali na koncu projekta) Kako uspešne so bile te metode? <ul style="list-style-type: none">- Izvrstno so delovale- Bile so ustrezne- Niso izpolnile pričakovanj Kakšne spremembe so bile glede komunikacijskih metod sprejete med izvajanjem projekta? Npr. v drugi obliki, z drugačnimi sredstvi, z drugačno pogostostjo itd.
komunikacijski kanali	Katere komunikacijske kanale ste med izvajanjem projekta uporabljali za obveščanje? Kako uspešni so bili ti kanali? <ul style="list-style-type: none">- Izvrstno so delovali- Bili so ustrezni- Niso izpolnili pričakovanj- Izbrali smo napačne kanale Kakšne spremembe so bile glede komunikacijskih kanalov sprejete med izvajanjem projekta?
dosežene ciljne skupine	Ali ste s pomočjo komunikacijskih metod in kanalov projekta uspešno dosegli zastavljene ciljne skupine (načrtovano število ciljnih skupin, navedenih v opisu projekta)? <ul style="list-style-type: none">- Preseglo je načrtovano- Dosegli smo ciljno skupino- Dosegli smo del ciljne skupine- Nismo bili uspešni Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri projektu, podajte svoje mnenje o tem, v kolikšni meri bi

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

	morali načrtovati z različnimi ciljnimi skupinami oz. različno uspešnostjo dosega le-teh?
kapitalizacija – med projektom	Ali ste med izvajanjem projekta nadgradili, ponovno preučili predhodne projektne rezultate?
možnost nadgradnje projekta	Ali je bil vaš projekt nadgradnja predhodnega projekta? V kolikšni meri lahko vaš projekt štejeemo za nadaljevanje predhodnega projekta? Ali načrtujete nadaljevanje tega projekta?
kapitalizacija – po projektu	Ali načrtujete nadaljnjo uporabo rezultatov projekta za lastne ali zunanje namene?
trajnostni ukrepi	Katere ukrepe ste sprejeli za zagotovitev trajnosti projekta – rezultatov, učinkov itd.?
swot – 1. vprašanje	Predstavite največje izzive med izvajanjem projekta. Po možnosti navedite konkretno aktivnost. Ali je bilo izvajanje katere od aktivnosti, doseganje rezultatov ali neposrednega učinka morda ogroženo? Prosimo, da podrobno opišete kvalitativne vidike in ne kvantitativnih!
swot – 2. vprašanje	Kateri deli/elementi projekta so po vašem mnenju najmočnejši z vidika kakovosti/oprijemljivih rezultatov? Prosimo, po možnosti navedite konkretne aktivnosti.
swot – 3. vprašanje	Ali so se med izvajanjem projekta pojavile nove priložnosti, ki ste jih lahko izkoristili kot sinergije? Če da, ali ste jih tudi izkoristili?
swot – 4. vprašanje	Opišite nepredvidene težave, ki so se pojavile med konkretnim izvajanjem projekta. Navedite aktivnosti, projektne elemente, ki so bili sicer obetavni, vendar niso dosegli zelenega kakovostnega rezultata. V čem vidite vzrok za slabo izkoriščenost tržnih možnosti pri podobnih projektih oziroma za nizko stopnjo dosega ciljne skupine?
post 2020 – zaželeno tematika	S katerim tematskim področjem bi se želeli ukvarjati v programskem obdobju 2021-2027?
	PO1 smarter Europe <ul style="list-style-type: none"> a. research and innovation capacities b. digitisation c. competitiveness of SMEs d. smart specialisation
	PO2 Greener, low carbon Europe

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUBITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

	<ul style="list-style-type: none"> a. energy efficiency b. renewable energy c. smart energy d. climate change e. water management f. circular economy g. biodiversity
	<p>PO3 Better connected Europe</p> <ul style="list-style-type: none"> a. digital connectivity b. intermodal TEN-T c. national, regional and local mobility d. multimodal urban mobility;
	<p>PO4 More social Europe</p> <ul style="list-style-type: none"> a. labour markets b. education c. integration d. health
	<p>PO5 Europe closer to citizens</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Integrated development in urban areas b. Integrated development in rural areas
post 2020 – načrtovani projekt, ne nujno v tem programu	<p>Ali v programskem obdobju 2021-2027 načrtujete nadaljevanje ali nadgradnjo tega projekta?</p> <p>Ali v programskem obdobju 2021-2027 načrtujete drug projekt, ki ni neposredno povezan s trenutnim? S kakšno tematiko?</p> <p>Ali bi obstoječe strategije uporabili tudi v prihodnjem načrtovanem projektu oziroma ali bi raziskali potrebe določenega okolja?</p>
prihodnji projekti	<p>Katere korake za razvoj turizma v obmejni regiji ste do sedaj pogrešali in kateri bi se vam v prihodnosti zdeli primerni?</p> <p>Katere konkretne razvojne smeri bi opredelili za razvoj regije?</p> <p>Ali obstaja področje razvoja, ki z vidika regije ni pomembno?</p> <p>Kaj menite o spremembi strukture povpraševanja zaradi pandemije?</p> <p>Kako bi lahko ustanovitev regionalne turistične organizacije pomagala vašemu podjetju/organizaciji?</p>
usposabljanje	<p>1. Kakšna usposabljanja bi vam pomagala pri nadaljnjem delu:</p>

AGRIFOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

	<ul style="list-style-type: none"> - marketing - jezikovni tečaj - usposabljanje za vodenje projektov - druga strokovna usposabljanja: - organiziranje usposabljanj ni potrebno <p>2. Kakšna usposabljanja bi bila v pomoč (če je relevantno) za prihodnjo učinkovitost ciljne skupine?</p> <ul style="list-style-type: none"> - marketing - jezikovni tečaj - usposabljanje za vodenje projektov - druga strokovna usposabljanja:..... - organiziranje usposabljanj ni potrebno
--	---

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

SI-HU PRO

Interreg

SLOVENIJA – MADŽARSKA
SZLOVÉNIA – MAGYARORSZÁG
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj
Európai Unió | Európai Regionális Fejlesztési Alap

Bibliografija

- Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o izvajanju makroregionalnih strategij EU
- EU 2020
- Sporazum o partnerstvu Slovenija
- Sporazum o partnerstvu Madžarska
- EUSDR
- EURALPS
- EUSAIR
- Madžarska OFTK (Nacionalni koncept razvoja in prostorskega razvoja Madžarska)
- Slovenska razvojna strategija
- Strategija razvoja regije Pomurje
- Strategija razvoja Podravja
- Okrožje Zala ITP
- Okrožje VAS ITP
- INTERREG V-A Slovenija-Madžarski program sodelovanja 2014-2020, različica 1, 18. december 2015

AGRI FOOD
DIGITAL INNOVATION HUB

ITC
INOVACIJSKO TEHNOLOŠKI GROZD
INNOVATION TECHNOLOGY CLUSTER

